

HAPPINESS AND CONTEMPORARY SOCIETY

Lviv, Ukraine
March, 20-21, 2023

THE UKRAINIAN
INSTITUTE FOR
HAPPINESS RESEARCH

Львів, Україна
20–21 березня 2023 р.

ЧЕТВЕРТА МІЖНАРОДНА
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

ЩАСТЯ
ТА СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО
HAPPINESS
AND CONTEMPORARY SOCIETY

FOURTH INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE

Lviv, Ukraine
March, 20–21, 2023

THE UKRAINIAN INSTITUTE FOR HAPPINESS RESEARCH (Ukraine)
 UNIVERSITY OF PERUGIA (Italy) DEPARTMENT OF PHILOSOPHY,
 SOCIAL SCIENCES AND EDUCATION
 PETROLEUM – GAS UNIVERSITY OF PLOIESTI (Romania)
 FACULTY OF ECONOMIC SCIENCES
 G.S. KOSTIUK INSTITUTE OF PSYCHOLOGY OF NAES OF UKRAINE (Ukraine)
 TARAS SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV (Ukraine)
 DEPARTMENT OF CONTEMPORARY HISTORY OF UKRAINE
 POLIS UNIVERSITY (Albania) FACULTY OF MANAGEMENT,
 ENVIRONMENT & URBAN PLANNING
 EPOKA UNIVERSITY (Albania) FACULTY OF ECONOMICS AND ADMINISTRATIVE SCIENCES
 WORLD FEDERATION OF UKRAINIAN MEDICAL ASSOCIATIONS
 BOGOMOLET'S NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY (Ukraine)
 DEPARTMENT OF PHILOSOPHY, BIOETHICS AND HISTORY OF MEDICINE
 UNIVERSITY OF A CORUÑA (Spain) FACULTY OF ECONOMICS AND BUSINESS,
 BUSINESS DEPARTMENT

4th International Scientific Conference

HAPPINESS AND CONTEMPORARY SOCIETY

March, 20-21, 2023

Lviv – Perugia – Ploiești – Kyiv – Tirana – A Coruña

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДОСЛІДЖЕННЯ ЩАСТЯ (Україна)
 UNIVERSITY OF PERUGIA (Italy) DEPARTMENT OF PHILOSOPHY,
 SOCIAL SCIENCES AND EDUCATION
 PETROLEUM – GAS UNIVERSITY OF PLOIESTI (Romania) FACULTY OF ECONOMIC SCIENCES
 ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г.С. КОСТЮКА НАПН УКРАЇНИ (Україна)
 КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА (Україна)
 КАФЕДРА НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
 POLIS UNIVERSITY (Albania) FACULTY OF MANAGEMENT,
 ENVIRONMENT & URBAN PLANNING
 EPOKA UNIVERSITY (Albania) FACULTY OF ECONOMICS AND ADMINISTRATIVE SCIENCES
 СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ
 НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ (Україна)
 КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ, БІОЕТИКИ ТА ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ
 UNIVERSITY OF A CORUÑA (Spain) FACULTY OF ECONOMICS AND BUSINESS,
 BUSINESS DEPARTMENT

Четверта Міжнародна Наукова Конференція

ЩАСТЯ ТА СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО

Березень, 20-21, 2023

Львів – Перуджа – Плоєшти – Київ – Тірана – А-Корунья

УДК 17.023.36+140.8+165.614+159.9
Щас 27

УПОРЯДНИКИ:

Максименко С., д. психол. н., професор, академік;
Луш-Пурій У., к. філос. н., доцент;

РЕДКОЛЕГІЯ:

Максименко С., д. психол. н., професор, академік;
Hybron D., PhD, Assoc. Prof.;
Hysa E., PhD, Assoc. Prof.;
Hysa X., PhD, Assoc. Prof.;
Mazzeschi C., PhD, Full Prof;
Mochini M., PhD, Assoc. Prof.;
Shkëmbi F., Дк, Lecturer;
Базилевич А., д. мед. н., професор;
Бойченко М., д. філос. н., професор;
Біла І., д. психол. н., професор;
Васильєва І., д. філос. н., професор;
Ішук Н., д. філос. н., професор;
Ляшенко О., д. екон. н., професор;
Сердюк Л., д. психол. н., професор;
Флейчук М., д. екон. н., доцент;
Луш-Пурій У., к. філос. н., доцент.
Пижик А., к. істор. н., доцент;
Сморжевська О., к. істор. н., доцент.

«Щастя та сучасне суспільство», міжнародна наук. конф. (4 ; 2023 ; Львів)

Збірник матеріалів четвертої міжнародної наукової конференції «Щастя та сучасне суспільство» (20-21 березня 2023 р., Львів – Перуджа – Плоешті – Київ – Тірана – А-Коруңья). – Львів : СПОЛОМ, 2023. – 364 с. : рис., табл. – Бібліогр. в кінці ст..

Подано 73 статті виступів 100 учасників з 13 країн світу (Австрія, Албанія, Болгарія, Бруней Даруссалам, Іспанія, Італія, Нігерія, Нідерланди, Польща, Румунія, США, Україна, Шрі-Ланка). Висвітлено результати міждисциплінарних досліджень щастя. Проаналізовано філософські, антропологічні, соціальні, економічні, психологічні, медичні та педагогічні аспекти щастя. Феномен щастя розкрито в контексті життя окремої людини та крізь призму сучасних соціально-політичних, економічних та кульних викликів.

Для науковців, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться міждисциплінарними дослідженнями проблеми щастя.

Матеріали опубліковані в авторській редакції

Автори несуть повну відповідальність за грамотність текстів, точність наведених фактів, цитат, покликань та оформлення бібліографії

<https://doi.org/10.31108/7.2023>

© Український інститут дослідження щастя, 2023

© Автори тез доповідей, 2023

© Вид-во «СПОЛОМ», 2023

ISBN 978-966-919-995-9

Iryna VASIUK

*PhD in Philosophy, Lecturer,
O.O. Bohomolets National Medical University (Kyiv, Ukraine)*

PROBLEMS OF MORAL AND WORLDVIEW CIVIC DEVELOPMENT OF YOUTH IN THE MODERN UNIVERSITY EDUCATION SYSTEM

Abstract. The issues of civilizational progress, the establishment of a democratic legal state and civil society have become particularly relevant against the background of the worsening political situation in Ukraine. A person and a citizen is the basis of the development of civil society and democratic legal state, which presupposes high level of personal education, cultural and patriotic formation. Undoubtedly, in the conditions of resistance to Russian aggression, it is necessary not only to be aware of belonging to Ukrainian territory, nation and culture, but also to stimulate active actions of citizens in the joint struggle for freedom and independence of Ukraine. In this context, education, as a sphere of socio-cultural practice, acquires special significance, since it is the leading social institution of the state that is undeniably responsible for the formation of conscious citizens of state.

Keywords: democratic legal state, transformational society, personality, citizen, civic competence, state formation

Ірина ВАСІЮК

*Кандидат філософських наук, викладач,
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)*

МОРАЛЬНІ ТА СВІТОГЛЯДНІ ПРОБЛЕМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

На тлі загострення політичної ситуації в Україні одне з найважливіших завдань сучасної освіти - формування людини-громадянина, для якої демократичне суспільство є осередком реалізації творчих можливостей, задоволення особистих та соціальних інтересів. У результаті освітньо-виховного впливу на особистість у неї формується така нова характеристика як громадянська компетентність, визначальними характеристиками якої є правосвідомість, знання й інформаційна компетентність, критичне мислення, патріотизм, моральність, трудова активність, альтруїзм, здатність захистити суверенність, незалежність, територіальну цілісність держави.

Освіта, як соціальний інститут держави й ресурс розвитку громадянського суспільства, передбачає створення можливостей для формування особистості як важливого чинника не лише процесу трудової діяльності, базованої на сучасних виробничих силах, а й як суб'єкта соціальних демократичних відносин. За сприятливих умов суспільну та історичну місію молоді складно переоцінити, вона полягає не лише у вивченні історії української історичної спадщини й тривалих у

часі процесів державотворення, відтворені соціальної структури, відносин і культурно-історичної традиції, але й у їхньому активному вдосконаленні, втіленні у життя [1, с. 208].

В період військового вторгнення росії на територію України все частіше звертаємося до традицій нашого народу, до національної системи виховання як моделі історично складеного способу формування високорозвиненої особистості. Виховання в наш час передбачає засвоєння кожною особистістю культури рідного народу, відродження й усвідомлення його національного духу, способу життя та історико-культурної спадщини, тобто формування світоглядної неповторності, що формувалася з сивої давнини.

Одним зі зразків виховної системи українського народу є козацька педагогіка як унікальне явище, складова довершеної національної педагогіки, що увібрала в себе народну виховну мудрість, ідейно-моральний, емоційно-естетичний та психолого-педагогічний зміст богатирської епохи життя наших пращурів; значна увага у ній приділялася релігійному вихованню молоді та навчання основам православної віри.

Провідною ідеєю козацтва була свобода і незалежність України, непорушність прав народу, народовладдя та суверенність. Педагогічна мудрість сприяла зміцненню національної системи освіти і виховання, яка у ці часи досягла апогею свого розвитку. Козацька система виховання заперечує рабську психологію, втрату людиною самостійності та гідності, пасивність, політичне прислужництво, зневіру у власних силах.

Західні автори XVII - XVIII ст. порівнювали Запорізьку Січ з уславленими містами-державами античності та рицарськими орденами Середньовіччя. Козацтво – це зразок високоінтелектуального та суспільно творчого способу державотворення, громадського дива Європи.

Сьогодні, як ніколи, гостро постає необхідність звернення до творчої спадщини вітчизняних науковців, які, зокрема, значну увагу приділяють процесу формування людської особистості засобами освіти, у результаті чого й відбувається «засвоєння нею соціальних ролей суспільного та власного історичного досвіду» [1, с. 71]. Чільне місце в цьому процесі належить взаємовпливам людини і суспільства, коли не лише соціум формує особистість, а й особистість своєю діяльністю – суспільство. В. Вашкевич справедливо вважає, що суспільство у стані трансформації потребує людей з визначеною громадянською позицією, спроможних активно впливати на поступальний розвиток держави [2, с. 13]. Наш час характеризується глибокими суспільними кризами і зумовленими трансформаційними процесами. Сучасна пересічна людина опинилася на перетині особистих і державних інтересів та свавілля російських окупантів. Сьогодні українське суспільство, переживаючи військове вторгнення на свою територію, демонструє найкращий приклад патріотизму, відданості власній державі найкращих її громадян. В той же час, український народ мусить боротися за збереження національної самоідентичності, територіальної цілісності держави, адаптуватися до життя в умовах збройної й інформаційної воєни та наслідків, ними спричинених.

Як зауважують фахівці [3], російська експансія й геноцид проти України, цілеспрямовано здійснювані протягом усіх років незалежності нашої держави,

засвідчують необхідність врегулювання її внутрішньої і зовнішньої державної політики.

Утім, служіння людей державі, а держави – людям має бути обопільним, оскільки розрив у цінностях – державних та особистих, масових і духовних – спотворює внутрішній світ молоді, усереднює її світогляд, звужує життєву позицію до рівня людини маси, яка здатна некритично сприймати в готовому вигляді соціальні процеси і явища – усе розмаїття соціального життя. Поза усіляким сумнівом, кризові стани у суспільстві мають бути мінімізовані, інакше історичний досвід минулого не матиме ніякого позитивного значення для молоді в умовах затяжної соціальної, політичної кризи і складних соціальних умов, пов'язаних з боротьбою за виживання [2, с. 75; 42; 57].

Формування громадянського суспільства можливе лише за умови дотримання демократичних цінностей в усіх сферах життєдіяльності людини. Ця проблема змушує дійти висновків, що для динамічного розвитку демократичних процесів мусить бути певна політична дисципліна народу та його достатня політична культура, досягти яких не можна за короткий проміжок часу. Особливої уваги у сталому розвитку українського демократичного суспільства потребують питання формування безпекової компоненти у внутрішній і зовнішній політиці нашої держави, розробки стратегії з нейтралізації та попередження загрозливих явищ і процесів, які дестабілизують, передусім, політичну ситуацію України.

Література

1. Вашкевич В. Формування та розвиток історичної свідомості студентської молоді в Україні в період суспільних трансформацій (соціально-філософський аналіз) аналіз: дис. док. філос. наук: 09.00.03 - соціальна філософія та філософія історії. Ін-т вищ. освіти АПН України. Київ, 2007. 380 с.
2. Вашкевич В.М. Історична свідомість студентської молоді: ціннісно-світоглядні орієнтири. Навчальний посібник для вищ. навч. закл. Київ : Світогляд, 2010. 274 с.
3. Горбулін В. Крим. Війна: передумови російської агресії / Директор Національного інституту стратегічних досліджень, академік НАН України Володимир Горбулін презентував аналітичні матеріали // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rnbo.gov.ua/ua/Diialnist/2399.html>. – 18.02.2016.